

Antropologiens nødvendighed

Den antropologiske tilgang er nødvendig i sundhedsarbejdet. Den giver adgang til, hvorfor folk handler som de gør – og til at gå i dialog. Det mener lektor Torben K. Jensen, og hilser den nye master i sundhedsantropologi velkommen.

Af Mette Breinholdt

Hr. Andersen lider af bronkitis og begyndende åreforkalkning. Han ved godt, at rygning kun forværrer situationen. Alligevel fortsætter han at inhalere sine 20 smøger dagligt. For sundhedsarbejderen kan det virke som et mysterium. I hr. Andersens egen optik giver det god mening. Antropologien kan hjælpe med at bringe de to synsvinkler overens.

- Folks handlinger er bundet op i betydninger, og vores adfærd hænger i vid udstrækning sammen med vores identitet. Så hvis vi vil tale med folk om sundhedsfremme, må vi have et begrebsapparat, der forholder sig til handling og betydning, og det gør antropologien, siger lektor ph.d. Torben K. Jensen.

Det tredje ben

En del af arbejdet for rigtig mange sundhedsprofessionelle består i at tale med folk om deres vaner. Og i den sammenhæng burde de kende til den antropologiske tilgang, mener Torben K. Jensen. Han forklarer, at sundhed ikke kun er fravær af sygdom, men også at opbygge en kapacitet til at passe på sig selv. Og hvis sundhedsarbejderen skal hjælpe folk med det, er han nødt til at kende til den betydning, patienten eller klienten selv tillægger sine handlinger.

Sundhedsarbejdet står på tre ben: Det lægelige, det epidemiologiske og det antropologiske. Hvert aspekt er med til at belyse sin del af problemstillingen. Således søger den lægelige tilgang at forklare, hvordan det påvirker kroppen, når hr. Andersen ryger, den epidemiologiske afdækker, hvem der ryger, hvad de ryger, hvor meget og i hvilke situationer, mens den antropologiske tilgang søger svar på, hvilken betydning hr. Andersen selv tillægger sin rygning.

Tavs viden

Torben K. Jensen er medforfatter til bogen: Sundhedsfremme i teori og praksis, der bygger på kvalitative interviews med 65 sundhedsfremmearbejdere.

- Det er så afgjort de enkelte fortællinger, som udgør det største datamateriale.

Narrativerne giver adgang til den tavse viden, der sætter de sundhedsprofessionelle i stand til at udøve faglige skøn og gøre det rigtige i situationen, siger han og tilføjer:

- Med sin tradition for feltarbejde og kombinationen af observation og samtale er antropologien endnu bedre rustet til at finde frem til den tavse viden og sætte ord på den, siger han.

Efterspurgt vare

Torben K. Jensen mener, at den antropologiske tilgang i høj grad også er relevant på hospitalerne. Det mærker han blandt andet gennem en stigende interesse for bogen på sygehusene og i lægepraksis.

- Især de afdelinger, hvor patienterne ligger i længere tid, efterspørger vores viden, og jeg mærker klart et behov hos hospitalspersonalet for bedre at forstå situationen fra patienternes perspektiv, siger han og tilføjer:

- Personalet har opdaget, at der er en handlingsdimension, som de må forstå, for at kunne guide patienterne. At et godt helbred ikke kun handler om at passe på sin krop, men at sygdom og helbred er flettet ind i et levet liv.

Fakta om Torben K. Jensen:

Lektor Ph.D. Torben K. Jensen har indvilliget i et interview om antropologiens bidrag til sundhedsarbejdet i forbindelse med, at de første kandidater er ved at være færdige fra den nye masteruddannelse i sundhedsantropologi.

Han er bla. medforfatter til bogen: Sundhedsfremme i teori og praksis, og holder i den forbindelse en del foredrag om, hvor vigtigt det er at inddrage menneskers eget perspektiv, når man arbejder med sundhedsfremme.

Torben K. Jensen har i en årrække været ansat ved Institut for Statskundskab i Århus, men er nylig tiltrådt en stilling som leder af det nyetablerede Center for Læring og Uddannelse ved det samfundsvidenskabelige fakultet, Århus Universitet.

Reference:

Jensen, Torben K. & Tommy J. Johnsen (2000). *Sundhedsfremme i teori og praksis. En lære-, debat- og brugsbog på grundlag af teori og praksisbeskrivelser*, Aarhus: Philosophia, 244 + xvi. pp.